

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden November 21-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Ná p o l y.

Itt következik a' Nápolyi volt Király Joakim (Murat) ellen Pizzóban kimondott 's végre is hajtott halálos ítéletnek körülállásos előadása: —

„*Ferdinandus*, Isten' kegyelméből két *Sziciliák'* Királya, 's a' többi, 's a' többi. Minekutánna az Országlószékeknek, 1815-ben Oktober' 10-dik napján költ parantsolatjához képpes, a' két Calabriákban *Alter Egői* telyes hatalommál felrubáztatva lévő Generális *Nuncziantétől* kineveztetett Hadi Biztosság, az elfogattatott Frantzia Generálisnak *Murat Joakimnek* mint a' haza cülességének megítélésére, a' folyó Oktober 13-dik napján délelőtti 10 órakor a' *Pizzói* kastélyban összszegyülekezett volna, 's minekutánna a' Processusnak minden Aktái felolvastatván, a' bizonyságok közönséges ülésben meghalgattatván, 's a' vádoltatottnak mentségére törvényesen kirendeltetett Prokurator mind ezekutánn kinyitkozottatván, hogy annak' mentségére már többet semmit nem mondhat, 's végezetre ugyan ezen Hadi Biztosság titkos ülést tartván, ennek, ezeket a' kérdéseket terjesztette eleibe az Előülő —

„*Először*: — A' Státus' ellensége-é Frantzia Generális Murat Joakim?

„*Másodsor*: — Mitsoda büütetés az, a' mely Murat Joakimre illik?

„Meggondolván, hogy az Aktáknak felolvastatásokból, a' bizonyságoknak meghalgattatásokból, 's a' processusnak további folyamotjából a' következők kinyilvánóságosodtak, úgy mint: — A' folyó Oktobernek 8-dik napján délelőtti 10 órafelé két hajók' közelítettek a' *Pizzói* parthoz, mellyekről ide harmintz emberek, a' kik többiri puskákkal és pisztolyokkal felfegyverkezve voltak, villámláshoz hasonlító sebességgel 's az egészeget illeti törvényeknek nyilvánóságos megsértésével, kiszállottak, 's szüntelen így kiáltoztak: *Éljen Joakim Király!* 's egygyik közzülök, a' ki azután *Muratnak* lenni megesmértetett, magát ily módon próklamálta, mindeneket hasonló kiáltásra nogatott, 's magát a' piatz felé vivő úton mindenütt mütogatta, hogy réa ismérjenek. Minekutánna az ő önnön magok' szüntelen tartó kiáltozása közben a' piatzra megérkeztek volna, itt néhány Legionariusokhoz folyamodott Murat, hogy üszenek dobot, hogy velle tsatólják össze magokat, hogy ötet kövéssék, hogy az ott lévő erősségről a' *Ferdinandus Király'* zászlóit hanyják-le 's függeszszék azokat helyekbe, mellyeket ő magával hozott. Átaljában kijelentette egyenesen, hogy mivel ő a' maga országát ismét által vette, tehát többé nem IV-dik *Ferdinandusnak*, hanem neki tartoznak engedelmeskedni. Az állhatatos ellentállás, mellyre az ő in-

gerlő tsábitásaik találtak, újabb iparkodásokra indították *Murat* és az ő pártosait. A' halmoknak elfoglalása 's a' rendkívül való és tsaknem elhíhetetlen történeteknek erő által lehető elháríttathatások végett, a' nép fegyvert fogván, magát nagy sokasággal az ott lévő *Légió*hoz tsatolta. *Murat* ezt észébe vévén, a' felső útnak indult sietséggel, de alig jutott *Pizzón* kívül néhány lépésnyire, hogy a' halmokrol réa tétetett lövések őtet arra kényszerítették, hogy a' meredek kősziklakon-le a' tenger' partja felé siessen, hogy ismét hajóra üljön. Kéves pártosaitól kísértetvén (minthogy a' többek nagy részint a' völgyekben elrejtették vala magokat), és minden felőlről heves tüzelés által kergettetvén, végezetre a' partra megérkezett, hanem, minthogy a' hajók már onnét eltávoztak vala, futását tovább nem folytathatta. Egy tsajkát találván, 's arra felkapván magát, a' tenger hajjaira bizni iparkodott, hanem néhány hajósok ebben is megátolták, és fogságra ejtették. Az után a' pártosai is huszonnyolttan, kik minnyájan fegyveres kézzel találtattak-meg, hasonlóképpen elfogattattak; ezek mind *Corsikai* emberek; egygyik egy lövés által megöletett. *Murat* kinyilatkoztatta, hogy ő a' múlt *September*' 28-dikán éjjel *Ajaccioból* evezett-ei pártosaival egygyütt *Triest* felé, a' honnét familiájához akart menni: haem szélvész támadván arra határozta magát, hogy friss eleségszerzés végett, 's még azért is, hogy kised és rossz készületű hajóját nagyobbért és erősebbért eltserélje, ezen partra kiszalljon. Azon irások között, mellyek az elfogattatottnál találtattak, valami úgy nevezett *Decretomokat* is jegyzettek-meg, a' *Murat Joakim* aláírása alatt, mellyekben ő a' múlt *September*' 25-dik és 27-dik napjain két *Siciliák*' *Királya*' titulusát adta magának, és két pártosainak, *Mal'teo Giovaninak* és *Pernice Pietronak*, katonai tisztséget és méltóságot adott. A' *Cafenzai* Királyi Gondviselőnek *Généralis Nunczianté-*

hez tegnap érkezett leveléből kitéttik, hogy *Murat* m r 7 - dikben a' *Szent Lucidói* partra való kiszállást is megpróbálta, 's az ott lévő katonaságtól özöbe vétettetvén, két pártos társait a' parton hagyta légyen: —

„Meggondolván, hogy *Murat Joakim*, minekutánna ezelőtt négy hónapokkal a' fegyvereknek változó szerentséje által meggyőzöttetvén, *Nápolynak* megtartásáról, mellyet fegyver által foglalt volt el, lemondott, minekutánna ily módon a' magános 's a' törvények előtt minden emberekre nézve egyenlő állapotra vissza tért, 's minekutánna a' *Törvényes Monarkha* már a' maga thrónusára ismét felült volna, fényes nappal fegyveres emberektől kísértetvén, *Pizzóhoz* kiszállott, 's ott a' feltámadást proklamált; —

„Meggondolván, hogy az a' színlét szükség, hogy eleséget és más hajót akart volna magának szerezni, az ő tulajdon maga tselekedete által megczáfoztatik, minthogy a' lakosoknak felzendíttethetése (rebelláltathatása) végett mindent elkövetett, és minthogy már az azt megelőzőtt napon *Szent Lucidónál* is megpróbálta a' kiszállást, minthogy az ő tsupa idegenekből álló 's felfegyverkezve lévő kísérei az egéséget tárgyazó legszorosabb törvényeknek menthetetlen megsértésével 's nagy sebhességgel szállottak-ki a' partra, 's minthogy ők telyességgel sem eleséget sem új hajót nem kívántak, sőt a' megok hajójok is eltávozott a' part mellől — a' mellyek mind olyan környüállások, hogy távol lévén attol hogy azt bizonyítanak, hogy *Murat* és az ő kísérei itt mint barátságos országban segedelmet reménlettek volna magoknak találni, sokkal iukább mint a' nap oly nyilvánúságosan mutatják, hogy a' fennálló rendnek felfordíttatása végett ellenséges indulattal ütöttek-bé oda; —

„Meggondolván, hogy a' *Murat*' tulajdon keze által *Decretomi* formában még az ő *Ajaccioból* való elindulását megelőzőtt este készült irásokból kitéttik, hogy ő a'

Nápolyi Királyi Birodalom ellen való plánumokról még nem mondott volna le, és hogy ő, mint hogy egyéb módja nem volt rá, a' felemelő törvényes Országglószéket támadásnak és hazafiak között való hadakozásnak gerjesztése által akarta felfordítani, 's a' lakosokat meghíván arra rogatá, hogy érette fogjanak fegyvert, 's ily módon ő a' tsendes, engedelmes, 's a' magok Monárkiájokhoz hűséges polgárok-nak személyes bátorságokat, a' maga bűnös cselekedésének feláldozta — bűnösnek lenni esmérte a' Biztosság *Murat Joakimet* abban, hogy ő az Országglószéket felfordítani megpróbálta, a' polgárokat a' Király és a' közönséges rend ellen ingerlette, 's *Pizzó* városában támadást akart gerjeszteni, oly cselekedés, hogy azt onnét az országra kiterjeszse. *Murat* tehát ilyenképpen az országnak belső bátorsága ellen való büntett, és ő a' Statusnak ellensége. —

„Meggondolván továbbá a' második kérdésre nézve; hogy az 1815-dik esztendőben Jun. 28-dikán költ Decretonnak 2-dik tikkelyében a' 3 és 4 számok alatt megmásolhatatlannul meghatározatva légyen az, hogy az ilyen bűnösöknek megítélése kit illessen, a' melly tikkely tudnillik ékképpen szoll: — „A' katona Biztosságot illeti, hogy megítélje, a' folyó esztendőben lefolyt Májusnak 29-dike után történt 's a' következő tulajdonsággal bíró bűnösök, úgymint, a' mellyek a' 2-dik §-ban a' 2-dik szakaszban az 1-ső részben 1-ső titulushoz kirejeztetnek, ha a' bűnösök fegyveres kézzel vagy pedig egy ilyen bűnösök éppen az elkövetésén találtnak; 's továbbá az olyan bűnösöket, a' kik éppen rajta éretteket azon a' tselekedeten, hogy közönséges helyeken a' népet, kiáltás vagy egyéb módon az Országglószék ellen lázassították. —

„Meggondolván, hogy azok a' bűnösök, mellyekről már megemérettetett, hogy *Murat* rá bizonyosodtak, a' Büntető Törvényeskönyvnek 87-dik és 91-dik tikkelyében így fejeztetnek ki: —

„87-dik tikkely. Az olyan próbatétel vagy *Complot*, melly az Országglószéknek vagy a' thronusra való következés' rendjének felfordítására vagy megváltoztatására, vagy is a' polgároknak a' Királyi hatalom' felfordítására végett való felfegyverkezésekre céloz, halállal és a' bűnös javainak elvétetetésével büntetessék meg. — 91-dik tikkely. Az olyan próbatétel vagy *Complot*, a' melly polgárok között való háborúnak gerjesztésére céloz, midőn a' polgárokat egymás ellen felfegyverkezeti, vagy arra ingerli, hogy egymás ellen fegyvert fogjanak, avagy pedig egy vagy több közönségekben, a' ragadozást, támadást, és pusztítást elterjeszti, halállal büntetessék meg, és a' bűnösöknek jovaik vétetessenek el. —

„Mind ezeket meggondolván meghatározta és határozza a' Katona Biztosság, hogy a' feljebb említett tikkelyekben találtató bűntetések *Murat Joakimre* fordíthatóknak. Erre nézve közönséges megegyezéssel halállal való büntetésre és javainak elvétetetésére ítéli őtet, 's parantsólja, hogy ezen ítéletet a' Biztosság' Referendáriussa hajtassa végre, 's azt 500 exemplárokban nyomtattassa ki. Így történt délutáni 15 órákor, a' feljebb említett napon, hónapban, és esztendőben.

A' Hadi Biztosságnak, melly ezt a' szerentsélen volt Királyt halálra ítélte és megölette, a' tagjai ezek voltak: *Giuseppe Fasulo*, Generáladjutáns, mint Előjáró; *Rafael Scalfaro*, Calabriai Legiók Kommandáns; *Natoli Letterio*, Oberslajtnant; *Lancetta Gennaro*, Oberslajtnant (mind a' négyen különböző Rendeknek Ríttereik); *Canilli Matteo*, Kapitány; *Pouge Francesco*, Kapitány; *Martellari Francesco Paolo*, Hadnagy, mint Assessorok; továbbá *Trojo Francesco*, Hadnagy, mint Referendárus; *Camera Gioranilla*, mint Kir. Prokurátor.

Párisi közönséges levelek erősítik

Nápolyi magános tudósítások után, hogy Oktober' 13-dikán *Murattal* egygyütt az ő fogságra esett 28 pártos társai is agyon lövettettek legyen; az *executio* fél órát tartott; 's minden egyéb tekintet nélkül csak az *Ábécé* rendje szerint hajtattott végre.

Frantzia Ország.

Toulouse városában ilyen *executio* ment véghez Oktober' 25-dikén: Délutánni 4 órákor ki indult a' nemzeti őrző seregnek egy tsoportja a' tanátsháztól barsogó muzsikával. Egy lántsán fűgve vittek valami festést, melyről három színű pántlikák nyultak-le, és egy *Sas* alatt ilyen irás olvastatott rajta: *Tűzre kell tenni a' Föderatusoknak minden reménységit.* A' kép előtt egy serpenyőt vittek, melyben eleven szén volt; a' kép után két ember ment szövevényekkel. Minekutánna a' sereg a' városnak nagy részét ily módon bėjárta, 's az úgy nevezett *Király' piatzára* megérkezett volna, itt a' lántsa, a' pantlikák, számos Sasok, három színű kokárdák, a' Revoluzionak egyéb czimereivel egyetemben, egy e' végre készen álló fakazalra lerakattattak 's a' fa meggyujtatott. A' munka nagy kiáltozással ment véghez. A' levegőt ez a' kiáltás hasogatta: *Éljen a' Király!*

Meghatározott módon jelenti a' Párisi Monitör, hogy a' Marschal *Ney* ellen való Processus. 9-dikben valósággal el fog kezdődni. Elölülő leszen benne Marschal *Jourdan*; Assessorokj *Mafsena*, *Augereau*, és *Martier* Marschalok, Generál *Lajtnánt Villate*, *Clapparede*, 's a' Párisi Kormányozó Generális *Maison*. Báró *Joinville* mint Referens, 's *Bondin* mint Jegyző, úgy lesznek jelen a' tanátskozásban.

Az *Austriai*, *Orosz*, és *Prussus* Biztosok, a' kik *Szent Ilona* szigetére vannak rendeltetve, *Párisban* készen voltak, hogy a' nevezett sziget felé útnak induljanak.

Nagy Britannia.

Az a' ház, melyet az *Anglus ország*-lőszék a' *Bonaparte*' és társai számokra *Angliában* készített, és az ő mostani lakhelyek felé nem soká útnak fog inditatni, 24 szép szobákból áll. Hogy az *Országlőszék* ezeknek lakásbéli kommoditássokrol most gondoskodik, azért történik, hogy az ő útnak inditatások az *Anglus* partok mellől oly nagy siettséggel történt volt, hogy akkor semmi házi készületet, ruhát 's egyebet nem vihettek volt számokra az ő számkivettetéseknek helyére. Már most mindenről gondoskodik az *Anglus Országlőszék*, a' mi az ő kommoditássokra megkívántatik. Mint nem régen olvastuk az újságokban, még újságokat is hordanak oda nékiek, 's mind ezek által (így szöllanak az *Anglus* írók) igen kedvesen meg fognak illetődni ezen számkivettettet emberek, a' kik még most mind ezek felől semmitnem tudnak.

János és *Lajos* ő *Austriai Cs. Fő Hertzegségek*, *Londonból Skotzia* felé tovább indulni szándékozván, *November' 2-dikán* butsozó látogatáson voltak a' *Regens Princznél*.

B e t s.

A' *Velenczéből* érkezett tudósítások szerint, *Felsőleges Urunk* ő *Cs. K. Felsőge*, minekutánna e' hónap' 8-dik napján az ott lévő *Hertzegi palotát* megszemlélte volna, onnét, *Ferdinandus* ő *Austriai Fő és Toskánai Nagy Hertzegségétől* kísértetvén, a' *Szent Mark'* könyves házába ment, a' hol *Bibliothecarius K. Tanátos Morelli* urnak az a' szerentséje vala, hogy ő *Felsőge*nek 's a' *Császári Fő és Nagy Hertzegnek* minden ritkaságokat megmútozott. Hasonló szerentséje vala a' *Festő Akadémia igazgatójának Ritter Cicognaro* urnak is, a' hol hasonlóképpen megjelenni méltóztattak ő *Felsőge* 's ő *Fő és Nagy Hertzegsége*.

A' következő napon 9-dikben este a' *la Fenice* nevű theatromba voltak ő *Felsőge*

gek, a' melly dugva tele vala az ezen Felséges Személyeket látui ohajtó 's ezer örvendező *éjén* kiáltásokkal szerentséltető nézőknek sokasága által.

November 10-dik napján *Modénai* Ferentz Fő Hertzeg is megérkezett a' maga testvéreivel Ferdinandus és Maximilian k. Hertzegekkel egygyütt Velenczébe — 11-dikben a' *Lidó* nevű kikötőhelyhez és kastélyhoz, arra a' helyre, a' hol a' régi dőkben a' *Dozsák* a' tengert elmátkásítani szokták volt, evezett ő Cs. K. Felsége, 's visszateréresekor egy kereskedő hajóra menvén, annak minden részeit megműtöztatta magának — Valahol csak, a' ritkaságok' megnézegetéséért való szélyeljártában magát ő Felsége a' népnek megműtattja, mindenütt örvendező kiáltozással fogadtatik.

A' *Velencei* közönséges levelek után olvassuk a' *Bétsi* egygyik újságban, hogy ő Cs. Kir. Felsége a' maga *Olasz* tartományaihoz viseltető atyai indulatjából, hiteles tudósítások szerint meghatározta légyen, hogy a' gabonának Magyar országból a' Lombardiai és Velencei Státusokba való szabad hévítettetését megengedje.

Majlándi Kormányozó Gróf *Saurau* úr ő Excellenzijája kihirdette az ott kijövő újságokban, hogy a' folyó esztendőben, Október 14-dik napjától fogva számlálván, a' következő 8 hónapok alatt, a' *Velencei* kikötőhelybe érkezendő 's onnét a' *Velencei* és Lombardiai Státusokba tovább vitetendő gabonának seumi féie nemeitől nem kell semmi vámot vagy egyéb adót fizetni.

A' *Velencei* Kormányozóknak egy Hirdetése szerint megparantsolni méltóztatott ő Cs. K. Felsége, hogy az 1814-dik esztendőnek elején ott költőn felvétellett 1,200,000 Forintok, fiztessenek vissza, és mind azok, a' kik ezt a' summát költőn adták volt, magokat haladék nélkül jelentsék-bő.

A' sok millióknak örömeire elkövetkezett bekességes állapotra való tekintetből, megparantsolni méltóztatott ő Cs. Királyi Felsége, hogy ármádájának ezen részei oszoljanak szélyel, úgy mint: Két Erdélyi Vadász Batalionok; két Német könnyű Batalionok; két Bukkovinai Szabad Batalionok; 13 Gallitziai Tartalék Batalionok; 6 Gallitziai Várörző Batalionok; két Stabális Gyalog Batalionok; két Sanitatis-Batalionok; 10 Svadron Stabális és Landwehr Dragonosok; a' Német Gyalog Regementeknek minden Tartalék Osztályaik 's Vadász Batalionaik; az egész Lovassághoz tartozó minden Tartalék Svadronok, valamint szintén a' *Feliteschnék* 52 Svadronaik, 's az 52 tábori ssekeres Osztályok. Az 50 Német Landwehr Batalionok addig is, míg egészszen szélyeloszlattatnának, most előre valóképpen szabadsággal bocsáttatnak szélyel honnyaikba, 's ekképpen több mint száz ezer ember tér vissza a' Cs. K. birodalomban, a' magok szokott honnyi élélmére 's keresményére.

Prágában katonai fényes pompával szenteltek-fel e' hónap' 13-dik napján az ott lévő katoná templomnál egy kő oszlopot a' *Sándor* Császár rendelése szerint azoknak az Orosz katonáknak emlékezetekre, a' kik ott a' *Dresdai* és *Kulmi* verekedésekben vett sebek miatt meghaláloztak. A' négy szögletű oszlopkőnek, mellyet négy oszlop tartanak, zöldellő szín van adva. A' fegyver czímerek 's borostyán koszoruk, mellyekkel felékesítettett, aranyból készültek; az oszlop' tétéjére egy sisak van helyhezettve. Az ide temettette lévő Orosz tiszteknek neveik négy marványkő táblákra vannak feljegyezettve, arany betűkkel, Német és Orosz nyelven, egy emlékeztető czimirással egyetemben; Német nyelven, melynek magyar jelentése ez: *Emlékeztet Oszlop, melly az Orosz Császári Vitéz Tiszteknek szenteltetett, kik az ő Dresdai és Kulmi tsatákban vett sebek miatt meghaláltak. Szentek a' ti tsontjaitok ezen temető*

helynek, és rollatók el nem felejtkezik a ti hazátok.

Elegyes dolgok.

A' *Berlini* levelek jelentik, hogy ő Orosz Cs. Felsege, tsak Hertzeg *Wolkonszkytol* kísértetvén, és minékutánna előre kikérte volna, hogy semmi bútsuvévó pompázások ne tartassanak érette, 8-dikban reggeli 5 órákor — *Katalin* Nagy Hertzeg aszszony néhány órákkal azután — 10-dikben a' *Weimari* Nagy Hertzegné a' férjével egyetemben — 's ugyan' azon ejjel *Mihály* és *Mikály* Nagy Hertzegek is, *Petersburg* felé, minnyájok, a' *Warschau* felé menő úton elindúltak onnét, *Berlinből*.

A' Marschal *Ney* processusáról, melyről feljebb is emlékeztünk, azt olvassuk a' ma kezűnkhez érkezett Párisi tudósításokban, hogy a' közönségnek ezen tárgyra függesztetett feszes figyelmetessége végezeire kiegészített, miúthogy 9 dikben délelőtti 11 orakor ez a' processus valósággal elkezdődött. A' palota' szomszédságában és körüllette külömbkülömbféle, Nemzeti őrző 's egyéb őrálló csoportok strázsáltak reggeli 8 órától fogva. A' törvénytévő szálában is hasonló Strázsák és *Veteránusok* állottak vigyázaton. Minden fele nézőknek vagy halgatóknak megengedtetett a' bemenetel, még azokat a' padokat és székeket is ezek töltötték-el, a' mellyekben közönségesen a' vádoltatott személyek szoktak ülni. Most a' vádoltatottnak és az ő mentését magokra vállalt Prokurátoroknak számokra, azon félkerületben, melyben a' Birák ültek, és ezekkel szemben, volt az ülőhely készítetve. A' Párisi és idegen nézők' sokasága véghetetlen volt. Jelen voltak: *Augustus* Prussiai Királyi Princez, Hertzeg *Metternich*, Lord *Castlereagh* feleségstül, 's több mások.

Ebben az első ülésben Marschal *Neynek* tsak az ő három védelmezői voltak jelen, kiknek neveik *Dupin* 's az öreg *Verryer*, fiastol.

Ugyan ezen ülésben, a' Tanátsnak a' maga organizálása lévén az első munkája, a' feljebb megnevezett tagok mind megmaradtak, tsak Generális *Maisonnak* kellett kilépni, minthogy úgy találattott, hogy az első katona osztálybéli Generál-Lajtnántok között, Generális *Gazan* idősebb légyen, mint ő, melyre nézve ennek kellett helyette beülni a' Birák között.

Marschal *Mafsenáról*, ugyan ezen Hadi Biztosságnak egyik tagjáról azt jegyzik-meg, hogy ő nem akarta volna felválnai a' *Ney* ellen való ítélőbírságot, még pedig, mint a' közönséges levelek kifejezik magokat, fundamentomos okokra nézve. Mondják, hogy mentségül azt a' környüállást hozta volna elő, hogy ő Spanyol országban egy alkalmatossággal igen nagyon össze veszett volna Marschal *Neyvel*, melyre nézve már most mintegy a' maga tulajdon ügyében kellene ítélőbírónak lenni. A' Hadi Tanáts azonközben tsakugyan nem találta elégségesnek ezen mentséget, és így, kénytelenített megmaradni *Mafsená* a' Birák között.

A' *Párisi* Monitor arról teszen jelentést e' hónap' 10-dik napján, hogy a' Szövetséges seregek, azokon kívül, mellyek a' Kötés szerént egy ideig Frantzia országban maradnak, 14 napoktól fogva oda hagyni kezdték Frantzia országnak vidékeit. — Mindenik armáda előtt Fr. Biztosok jönnek jó előre, a' kik arról gondoskodnak, hogy a' seregeknek fogyatkozások ne légyen semmiben.

Nov. 18-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 373 3/4 forintot Váltotzedulában.